

R O Z H O D N U T I E

Odvolací disciplinárny senát zložený z predsedu senátu JUDr. Stanislava Libanta a sudcov JUDr. Evy Behranovej, JUDr. Karola Poslucha, JUDr. Ivana Kochanského a JUDr. Jozefa Švarca, v **disciplinárnej veci vedenej proti JUDr. A. I.**, sudkyni A. a spol., **o odvolaní predsedníčky A.** podanom proti rozhodnutiu Disciplinárneho senátu zo dňa 17. marca 2017, sp. zn. 1 Ds 3/2016 na verejnom zasadnutí, konanom dňa 09. novembra 2017 v Bratislave, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 131 ods.4 zák. č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 30.06.2017 (ďalej iba zákon o sudcoch a prísediacich) **odvolanie predsedníčky A.**, podané proti rozhodnutiu Disciplinárneho senátu zo dňa 17.03.2017 sp. zn. 1 Ds 3/2016,

z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozhodnutím Disciplinárny senát podľa § 129 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich oslobodil JUDr. A. I., JUDr. T. A., JUDr. I. O., sudcov A., pre skutok, že

v trestnej veci proti obvinenému N. E. U. vedenej na A. pod sp. zn. 1TdoV 52/2015, dovolací senát, ktorému predsedala JUDr. A. I. a ktorého členmi boli aj JUDr. T. A. a JUDr. I. O., rozhodujúc o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v I. z 23. septembra 2014, sp. zn. 1To 82/2013,

na verejnom zasadnutí konanom 27. januára 2016, potom čo rozsudkom vyslovil porušenie zákona v neprospech obvineného N. E. U. a zrušil dovolaním napadnuté uznesenie krajského súdu ako aj rozsudok Okresného súdu v I. z 29. mája 2013, sp. zn. 2T 74/2003, podľa § 388 ods. 1 Tr. por. a podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podľa § 226 písm. b/ Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov) oslobodil obvineného spod obžaloby Okresného prokurátora v I. zo 17. apríla 2003 sp. zn. 1Pv 885/2002-30 pre trestný čin legalizácie príjmov z trestnej činnosti podľa § 252a ods. 1 písm. b/ Trestného zákona) zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov) a vyslovil, že skutok nie je trestným činom, pričom rozhodnutie dovolacieho senátu o oslobodení spod obžaloby je v zjavnom rozpore s ustanovením § 388 ods. 1 Tr. por. s ustálenou súdnou praxou, preto ide o svojvoľné rozhodnutie, ktoré prekročilo zákonom vymedzený rámec právomoci dovolacieho súdu a skutočnosť, že senát v inej veci už obdobne v dovolacom konaní rozhodol a preto je vedené proti členom senátu aj disciplinárne konanie, svedčí o vedomom prekročení právomoci dovolacím senátom,

právne kvalifikovaný v návrhu predsedníčky A., podaného dňa 16.06.2016, č. KP 83/2016 ako závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. f/ zákona o sudcoch a prísediacich,

pretože im nebolo možné disciplinárne preukázať.

Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie predsedníčka A. a v ktorom dôvodila, že

Skutkové a právne závery Disciplinárneho senátu považujem za nesprávne, rozhodnutie považujem za arbitrárne.

Na margo nálezu pléna ÚS SR sp. zn. PL.ÚS 10/05 zo dňa 21.04.2010 obmedzenom uplatňovaní ustanovenia § 116 ods. 2 písm. f/ zákona o sudcoch a prísediacich uvádzam, že dôsledkom aplikácie tohto ustanovenia tým spôsobom, že disciplinárnu zodpovednosť možno uplatniť výlučne vo vzťahu k rozhodovacej činnosti samosudcov, by došlo k nedôvodnej diferenciacii medzi sudcami na takých, u ktorých eventuálne vyvodenie disciplinárnej zodpovednosti do úvahy prichádza (samosudcovia), a na takých, u ktorých to možné nie je (sudcovia, ktorí sú členmi senátov). Nie je pritom rozumné, logicky, ani inak odôvodniteľné, aby sudcovia rozhodujúci v senátoch boli za svojvoľné rozhodnutie, ktoré je v rozpore

s právom a bola ním spôsobená značná škoda, alebo iný obzvlášť závažný následok, nepotrebatelný, a samosudcovia tak niesli vyššiu mieru zodpovednosti za svoje konanie.

Dodávam, že ani sudcovia ÚS SR neboli pri takomto ústavno-právnom posúdení ust. § 116 ods. 2 písm. f/ zákona o sudcoch a prísediacich jednotní a poukazujem v tejto súvislosti na odlišné stanovisko sudcu JUDr. Milana Lalika.

Z vyššie uvedených dôvodov s argumentáciou Disciplinárneho senátu nemožno súhlasiť, lebo v jej zmysle názor, že ust. § 116 ods. 2 písm. f/ zákona o sudcoch prísediacich sa vzťahuje len na samosudcov, nepochybne znamená, že sudcovia rozhodujúci v senátoch majú zjavne výhodnejšie postavenie v porovnaní so sudcami rozhodujúcimi ako samosudcovia. Názor vyslovený väčšinou pléna Ústavného súdu, pritom celkom jednoznačne opomína, že svojvoľnosť rozhodnutia môže byť aj dielom kolektívneho orgánu (senátu, pléna).

Pochopiteľne, zo sudcov podieľajúcich sa na vydaní svojvoľného rozhodnutia prichádza do úvahy a je na mieste uplatnenie disciplinárnej zodpovednosti k tým, ktorí za prijatie takého rozhodnutia hlasovali, teda (logicky) nie aj voči tým, ktorí hlasovali voči jeho prijatiu.

Podľa ust. § 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, člen senátu, ktorý nesúhlasí s rozhodnutím senátu alebo s jeho odôvodnením, má právo,

aby sa jeho odlišné stanovisko pripojilo k rozhodnutiu. Odlišné stanovisko sudcu sa doručuje a uverejňuje rovnako, ako ostatné časti rozhodnutia. V každom rozhodnutí senátu, musí byť uvedený výsledok hlasovania a to uvedením pomeru hlasov.

Citované zákonné ustanovenie bolo do právnej úpravy zavedené zákonom č. 33/2011 Z.z.

Z dôvodovej správy k tomuto zákonu vyplýva, že dôvodom pre doplnenie ustanovenia § 3 o ods.9 a ods.10 bol záujem spoločnosti na zvýšenie transparentnosti na zvýšenie súdov. V senátnych rozhodnutiach je (okrem toho) uložená aj povinnosť uvádzať výsledný pomer hlasov členov senátu. Obe zákonné opatrenia majú za cieľ posilniť ochranu verejnosti pred tajným výkonom spravodlivosti a kontrolu zo strany verejnosti. V doplnenom ust. ods. 9 je upravené separátne vôtum (podobne ako v prípade sudcov Ústavného súdu). Obidve zmeny predstavujú výrazný posun v ponímaní publicity súdnych rozhodnutí, ako aj postupu

predchádzajúceho ich vydání. V dôvodovej správe sa ďalej konštatuje, že bolo namieste zaradiť tieto ustanovenia medzi základné zásady činnosti súdov, vďaka čomu ide o všeobecné zásady aplikovateľné ako na občianske súdne konanie, tak aj na trestné konanie bez nutnosti novelizácie procesných kódexov.

Zák. č. 33/2011 Z.z. nadobudol účinnosť dňa 01.05 2011. Nález pléna ÚS SR sp. zn. PL.ÚS 10/2005, ktorý je citovaný v napadnutom rozhodnutí pochádza zo dňa 21.04.2010, t.j. z obdobia pred účinnosťou zákona č. 33/2011 Z. z., teda zodpovedal právnej úprave platnej a účinnej v čase jeho vydania, avšak v súčasnosti už pre jeho obsolétnosť nebolo možné z neho vychádzať!

Ak tak urobil samotný Disciplinárny senát, aj on sám rozhodol svojvoľne, lebo vychádzal z rozhodnutia, ktoré nebolo možné použiť pri rozhodovaní predmetnej veci.

Podľa stanoviska trestnoprávneho kolégia A. Tpj 53/2011, publikovaného pod R 115/2012:

Trestný poriadok je z hľadiska pravidiel rozhodovania senátu hlasovaní vo vzťahu zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o súdoch) osobitným predpisom (lex specialis), keďže zákon o súdoch v dotknutej otázke nerozlišuje druh konania pred súdom (konanie podľa Trestného poriadku, resp. Občianskeho súdneho poriadku). Keďže Trestného poriadku ustanovuje že hlasovanie senátu, vrátane obsahu porady a zápisnice o hlasovaní je tajné, (§ 170 ods. 1, 2 a 7, § 61 ods. 3 Trestného poriadku), ust. § 3 ods. 9 zákona o súdoch (v znení zák. č. 33/2011 Z. z), ktoré výsledok hlasovania odtajňuje a personifikuje sa v trestnom konaní nepoužije.

Zastávam názor, že toto stanovisko trestnoprávneho kolégia A. je vo vyslovenom rozpore so zákonom! Bolo totiž vydané dňa 12.12.2011, teda v čase, keď (odo dňa 01.05.2011) bol účinný zákon č. 33/2011, ktorý zakotvil právo sudcu na separátne vótum ,ale tiež aj povinnosť uviesť výsledok hlasovania, a to uvedením pomerov hlasov. Skutočnosť, že trestné konanie nebolo výnimkou je celkom jednoznačná z dôvodovej správy zák. č. 33/2011 Z. z. Pokiaľ prijalo trestnoprávne kolégium svoje vyššie spomínané stanovisko, urobilo tak v rozpore s účelom i dikciou § 3 ods. 9 a 10 zák. č 757/2004 Z. z. Takéto výkladové stanovisko nemôže preto právne obstať a to aj s poukázaním na úmysel zákonodárneho orgánu vyjadrený v citovanej časti dôvodovej správy k zák. č. 33/2011 Z. z.

Súčasnú, platnú a účinnú zmenu § 116 ods. 2 písm. f zák. o sudcoch a príseďiacich prijatú novelou, zákonom č. 426/2003 Z. z. z 19.9.2003, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o sudcoch a príseďiacich. Podľa jej dôvodovej správy ust. § 116 ods. 1 – 3 zákona o sudcoch a príseďiacich sprehľadňujú a spresňujú úpravu disciplinárnych previnení a disciplinárnych opatrení, ale aj dopĺňajú disciplinárne previnenia sudcu. Za disciplinárne previnenia sa považuje aj zjavné svojvoľné rozhodnutie sudcu, ktoré nemá oporu v právnom poriadku a presahujúce právnu úpravu sudcu, čiže napr. rozhodnutie na základe neplatného právneho predpisu alebo svojvoľné rozhodnutie sudcu. Pri rozlišovaní medzi disciplinárnym previnením a závažným disciplinárnym previnením sa vychádzalo z princípu gradácie, čiže ak je disciplinárne previnenie závažnejšie, väčšieho rozsahu alebo opakované, musí byť posudzované ako závažnejšie. Nestotožňujem sa s právnym posúdením Disciplinárneho senátu, pokiaľ ide o ním ustálenú nemožnosť oboznámiť sa s obsahom zápisnice o hlasovaní členom dovolacieho senátu A. v trestnej veci sp. zn. ITdo 52/2015. Mám za to, že takýto právny záver je v príkrom rozpore s princípmi demokratického a právneho štátu, nakoľko v prípade jeho akceptovania sa vytvorí precedens, ktorého podstatou je faktická nemožnosť (disciplinárneho) postihnutia konkrétneho sudcu – člena senátu, hlasujúceho za prijatie, svojvoľného, protiprávneho rozhodnutia, ktorým bola spôsobená značná škoda alebo iný obzvlášť závažný následok. Táto eventualita je však z ústavnoprávneho hľadiska absolútne neprijateľná. Ust. § 61 ods.3 vety druhej Trestného poriadku sa nepochybne celkom rigorózne aplikuje v rámci trestného konania, v ktorom k vyhotoveniu predmetnej zápisnice o hlasovaní došlo; v prebiehajúcom disciplinárnom konaní ho však treba použiť primerane, t.j. spôsobom nebrániacim dosiahnutiu účelu disciplinárneho konania, ktorým je o.i. aj zistenie konkrétnych sudcov – členov dovolacieho senátu ITdo A., ktorí hlasovali za prijatie rozhodnutia sp. zn. ITdo 52/2015 zo dňa 27.01.2016 a voči ktorým je možné vyvodiť disciplinárnu zodpovednosť.

Z týchto dôvodov žiadam, aby odvolací disciplinárny senát zrušil napadnuté rozhodnutie prvostupňového disciplinárneho senátu a vrátil vec tomuto senátu na ďalšie konanie vo veci samej.

Na verejnom zasadnutí pred Odvolacím disciplinárnym senátom právny zástupca navrhovateľky navrhol rozhodnúť v súlade s petitom návrhu a dal na zváženie sankcie, ktoré budú uložené sudcom po prípadnom uznaní viny. Pri JUDr. T. A. netrval na uložení disciplinárneho opatrenia, ktoré je v návrhu na začatie disciplinárneho konania uvedené.

Ani jeden z disciplinárne stíhaných sudcov proti rozhodnutiu odvolanie nepodal.

Sudkyňa JUDr. A. I. sa k podanému odvolaniu vyjadrila: *Je povinnosťou všetkých sudcov aplikovať judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, keby sme konali naopak, vtedy by mohol nastať problém. Pokiaľ budú sudcovia disciplinárne stíhaní, alebo inak stíhaní za právny názor a za to, že použili pri svojom rozhodovaní Štrassburský dohovor, tak tvrdím, že svet sa posunul, ale my až tak nie. Rozhodnutie disciplinárneho senátu je jasné a zrozumiteľné, presvedčivé i zákonné. Navrhujem, aby odvolací senát toto rozhodnutie potvrdil a odvolanie pani navrhovateľky zamietol.*

Sudca JUDr. T. A. k odvolaniu uviedol: *Hlasovanie v tejto veci nie je podstatné. Disciplinárny senát nepatrí do sústavy všeobecného súdnictva v zmysle Ústavy a nemôže preskúmať právne názory, na čo je kompetentný jedine v tomto prípade Ústavný súd SR, eventuálne súd v Štrassburgu. Ak právny zástupca pred všetkou verejnosťou povedal, že Disciplinárny senát mal v ústnom konaní otvoriť zápisnicu o našom hlasovaní, aj keď mu to Trestný poriadok, alebo sudcovský zákon neumožňoval, znamená to, že bolo navrhované, aby štátny orgán konal, aj keď na to nemá kompetenciu podľa Ústavy. Svojim rozhodnutím, ktoré sme vo veci dovolacieho konania uskutočnili, sme zastavili proces navyšovania škody. Navrhujem zamietnuť odvolanie s doplnením, že Disciplinárny senát nemôže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu.*

Sudca JUDr. I. O. k odvolaniu uviedol: *Retroaktivitu nepovažujem osobitne v trestnom práve za povolenú, iba ak by bola prospešná pre osoby, ktoré boli stíhané. Sudca nemôže byť stíhaný za rozhodovaciu činnosť a udivuje ma, ak navrhovateľka, ako jeden z čelných predstaviteľov justície podala návrh v tejto veci. Poukazujem na to, že v súčasnej dobe platí novela zákona o sudcoch a prísediacich v súvislosti s nahliadaním do zápisnice o hlasovaní súdneho senátu. No ani tvorcovia tohto zákona, či jeho schvaľovatelia neprišli na to, že na jednej strane umožňujú disciplinárnym senátom nahliadať do týchto zápisníc pri súčasne existujúcej povinnosti sudcu o povinnej mlčanlivosti pri hlasovaní a to i po odchode do dôchodku. Som disciplinárne stíhaný ešte v štyroch veciach, musím ich čítať a sústreďovať sa na prácu sudcu. Ak by aj senát nabral odvahu a nazrel do zápisnice o hlasovaní, pretože do rozhodnutia to dať nemôže. Oslobodenie v rozhodnutí nemohlo byť opreté len o to, že nebolo možné nazrieť do zápisnice o hlasovaní senátu, ale dôležitejší je dôvod, že Disciplinárny senát sa nemôže postaviť nad všeobecné súdnictvo. Trestný poriadok je koncipovaný tak, aby každé nezákonné rozhodnutie mohlo byť napravené, prečo teda nebola využitá možnosť obrátiť sa na Ústavný súd SR alebo na iný senát A.. Predsedníčka A. disciplinárnymi konaniami*

zasahuje do nezávislosti súdu, do jeho rozhodovacej činnosti a pritom zneužíva právomoc verejného činiteľa. Navrhujem odvolanie navrhovateľky zamietnuť ako nedôvodné.

Odvolací disciplinárny senát na podklade riadne a včas podaného odvolania oprávnenou osobou preskúmal napadnutý výrok rozhodnutia disciplinárneho senátu I. stupňa i konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie bolo potrebné zamietnuť, s dovetkom nižšie uvedeným.

Na úvod Odvolací disciplinárny senát konštatuje, že v konaní pred napadnutým disciplinárnym rozhodnutím bol postup Disciplinárneho senátu súladný so zákonom o sudcoch a prísediacich, boli rešpektované práva disciplinárne stíhaných sudcov a zároveň bolo vykonané také množstvo i kvalita dôkazov, z ktorých bolo možné Disciplinárnym senátom ustáliť právny záver ako ho vyjadril v napadnutom rozhodnutí.

Podľa § 119 ods. 1, veta prvá zákona o sudcoch a prísediacich:

Disciplinárnu zodpovednosť zisťuje a disciplinárne opatrenia ukladá disciplinárny senát.

Podľa § 115, veta prvá zákona o sudcoch a prísediacich:

Sudca je disciplinárne zodpovedný za disciplinárne previnenie a za konanie, ktoré má znaky priestupku podľa osobitného predpisu, alebo za konanie, ktoré môže byť postihnuté sankciami podľa osobitných predpisov.

Z uvedeného znenia je zrejmé, že disciplinárnymi previneniami (závažnými disciplinárnymi previneniami, resp. závažnými disciplinárnymi previneniami nezlučiteľnými s funkciou sudcu) sú skutkové podstaty, ktoré môže sudca svojim konaním naplniť, ak poruší základné povinnosti sudcu uvedené v ust. § 30 zákona o sudcoch a prísediacich, povinnosti týkajúce sa písomného vyhlásenia sudcu v ust. § 31 zákona o sudcoch a prísediacich alebo povinnosti vyplývajúce z deklarovania svojich majetkových pomerov, podľa § 32 zákona o sudcoch a prísediacich a v konaní vo veciach písomného vyhlásenia sudcu a majetkového priznania sudcu, podľa ust. § 33 zákona o sudcoch a prísediacich.

Z toho dôvodu viaceré skutkové podstaty disciplinárných previnení - (napr. § 116 ods. 1 písm. a/, d/, g/, ods. 2 písm. d/, h/ zákona o sudcoch a prísediacich, v znení účinnom do 30.06.2017) priamo odkazujú na porušenie základných povinností sudcu, a ostatné na základe ich porušenia tvoria skutkovú podstatu konkrétneho disciplinárneho previnenia.

Je preto prioritne povinnosťou zo strany každého navrhovateľa uvedeného v ust. § 120 ods. 2 zákona o sudcoch a prísediacich, **preukázať** už pri podávaní návrhu na začatie disciplinárneho konania (okrem iných zákonom uložených skutočností), **1/ porušenie základnej povinnosti sudcu**, predložiť tomu zodpovedajúce dôkazy, alebo navrhnúť ich vykonanie pred Disciplinárnym senátom (ak tak sám urobiť z objektívnych dôvodov nemôže), **2/ konkretizovať disciplinárne previnenie**, ktoré svojim konaním sudca naplnil a následne **3/ navrhnúť disciplinárne opatrenie voči sudcovi**.

Táto povinnosť bola uložená navrhovateľovi v ust. § 120 (bližšie ods. 8 daného ustanovenia) zákona o sudcoch a prísediacich, v účinnom znení do 30.06.2017 a v precíznejšom znení je konštituovaná v § 120 ods. 6 zákona o sudcoch a prísediacich, účinného od 01.07.2017.

Z návrhu predsedníčky A. na č. l. 1-6 spisu 1 Ds 3/2016, z jej ústneho prednesu na verejnom zasadnutí dňa 17.03.2017 (č. l. 101-124), ani z jej záverečného návrhu (č. l. 119) sa nepodarilo zistiť, ktoré konkrétne ustanovenie vyššie deklarovaných základných povinností sudcu sudcovia JUDr. A. I., JUDr. T. A. alebo JUDr. I. O., porušili.

Rovnako ani v písomnom odvolaní predsedníčky A. (č. l. 203-211) nie je uvedené jediné ustanovenie základných povinností sudcu, ktoré mali disciplinárne stíhaní sudcovia porušiť.

Na výslovnú otázku predsedu senátu na verejnom zasadnutí Odvolacieho disciplinárneho senátu, aby právny zástupca navrhovateľky uviedol, ktoré povinnosti disciplinárne stíhaní sudcovia porušili, tento poukázal na porušenie ust. § 388 Trestného poriadku v konaní dovolacieho senátu vo veci 1Tdo 52/2015.

Odvolací disciplinárny senát zdôrazňuje tak, ako vo svojich mnohých predchádzajúcich rozhodnutiach, že jeho povinnosťou podľa § 119 ods. 1, veta prvá zákona o sudcoch a prísediacich, je **zistiťovať disciplinárnu zodpovednosť a po jej konštatovaní ukladať disciplinárne opatrenie**.

V žiadnom prípade si nemôže, tak ako to navrhla navrhovateľka, osvojiť právomoc preskúmať zákonnosť rozhodnutia dovolacieho senátu A., zloženého z disciplinárne stíhaných sudcov, pri aplikácii ustanovenia § 388 ods. 1 trestného poriadku.

Odvolací disciplinárny senát nepovažuje za potrebné v takto zásadnom a jednoznačnom princípe, sa odvolávať na konkrétne rozhodnutia vyšších tuzemských alebo medzinárodných právnych autorít.

Z tohto pohľadu časť dôvodov rozhodnutia Disciplinárneho senátu I. stupňa i snahu predsedníčky A. týkajúcu sa aplikácie ust. § 120 ods. 8 zákona o sudcoch a prísediacich, účinného od 01.07.2017, ohľadne možnosti otvorenia obálky so zápisnicou o hlasovaní dovolacieho senátu, považuje Odvolací disciplinárny senát za nadbytočnú, pretože v disciplinárnom konaní sa nepodarilo preukázať, že skutkom uvádzaným v návrhu na začatie disciplinárneho konania došlo k porušeniu základných povinností zo strany sudcov A. - JUDr. A. I., JUDr. T. A., alebo JUDr. I. O., a tým k spáchaniu disciplinárneho previnenia.

Odvolací disciplinárny senát napriek tomu, že na rozdiel od napadnutého rozhodnutia, dospel k inému právnomu záveru, ktorý poskytuje ust. § 131 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich, v znení účinnom do 30.6.2017, t. j., že **sudcovia JUDr. A. I., JUDr. T. A. a JUDr. I. O. sa disciplinárneho previnenia nedopustili**, odvolanie predsedníčky A. zamietol, pretože si neosvojil právomoc rozhodnúť v prospech disciplinárne stíhaných sudcov, iba na základe odvolania navrhovateľky, podaného v ich neprospech.

Na podklade týchto argumentov bolo rozhodnuté tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

V Bratislave 9. novembra 2017

JUDr. Stanislav LIBANT, v. r.

predseda Odvolacieho disciplinárneho senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Lubica Kavivanovová